

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК ФЕНОМЕН У ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Токар В.С.

Науковий керівник – Поколюдна М.М., канд. геогр. наук, доцент

Екологічний туризм поступово починає займати значну нішу в світовій індустрії туризму. За прогнозами експертів Всесвітньої туристської організації (ВТО) екологічний туризм буде і надалі розвиватися такими ж високими темпами. І це в першу чергу позитивно вплине на економічний розвиток країн, які ще не втратили свої безцінні природні ресурси. За деякими оцінками, екологічний туризм охоплює вже понад 10% туристичного ринку, а темпи його росту перевищують відповідні темпи у всій індустрії туризму [1].

Питання екологічного туризму вже досліджувались багатьма науковцями, зокрема різні його аспекти висвітлені в роботах Дмитрука О.Ю., Дроздова А.В., Кекушева В.П., Сергєєва В.П., Степаницького В.Б., Колбовського Е.Ю., Кукурудзи М., Мотузенко О., Аріон О., Храбовченко В.В. та інших дослідників.

Термін «екологічний туризм» і його скорочена форма «екотуризм» являють собою буквальний переклад з англійської «ecological tourism» та «ecotourism». Термін «екотуризм» був введений в ужиток на початку 80-х років ХХ ст. Єдине визначення екотуризму відсутнє. Існує безліч визначень, схожих за змістом, проте вони розрізняються по формулюванню і контексту.

Розглянемо визначення, які використовуються міжнародними організаціями. Так, Міжнародний Союз охорони природи (МСОП) зазначає, що «екологічний туризм – це подорож з відповідальністю перед навколишнім середовищем по відношенню до непорушеним природним територіям з метою вивчення і насолоди природою і культурними визначними пам'ятками, яке сприяє охороні природи, надає «м'яке» вплив на навколишнє середовище, забезпечує активну соціально-економічну участь місцевих жителів і отримання ними переваг від цієї діяльності» [2].

Товариство екотуризму (The Ecotourism Society): «Екотуризм – це відповідальна подорож в природні території, яка сприяє охороні природи і покращує добробут місцевого населення» [2].

Всесвітній Фонд дикої природи (WWF): «Екотуризм – туризм, що включає подорожі в місця з відносно незайманою природою, з метою отримати уявлення про природні і культурно-етнографічні особливості даної місцевості, який не порушує при цьому цілісності екосистем і створює такі економічні умови, при яких охорона природи і природних ресурсів стає вигідною для місцевого населення» [2].

Від традиційного туризму екотуризм відрізняється наступними ознаками [2, 3]:

- перевага природних об'єктів туризму;
- стале природокористування;
- менша ресурсо- і енергоємність;
- особиста участь у соціально-економічному розвитку територій;
- екологічна освіта туристів.

Основними цілями екотуризму є:

- підвищення культури взаємин людини із природою;
- вироблення етичних норм поведінки в природному середовищі;
- виховання почуття особистої відповідальності за долю природи і її окремих елементів.

Екологічна ситуація в світі продовжує погіршуватись і екотуризм повинен зробити свій внесок в утримання цієї небезпечної тенденції. Сьогодні в багатьох країнах, і перед усім в економічно розвинutih, екологічному туризму приділяється все більш зростаюча увага.

Екотуризм несе в собі великий екопросвітницький і рекреаційний потенціал. Задача перед кожною державою полягає в тому, щоб якнайбільш раціонально і ефективно використовувати його в природоохоронних цілях. Але для того, щоб успішно здійснити поставлені задачі, треба гарно розуміти, що собою являє екотуризм і як їм доцільно управляти.

Таким чином, екотуризм стає важливим видом економічної діяльності на природних територіях усього світу. Він надає можливості для туристів випробовувати на досвіді діючі прояви природи й культури та навчання важливості збереження біорозмаїття й місцевих культур. У той ж час екотуризм дозволяє одержувати дохід для програм охорони природи й економічну вигоду для населення, що мешкає в сільських і віддалених місцевостях.

1. Екологічний туризм та його перспективи розвитку: [Електрон. ресурс]: Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://www.hotel-podgore.com.ua/ekologicheskij-turizm-perspektivy>

2. Екотуризм як чинник сталого розвитку галузі туризму: [Електрон. ресурс]: Електронні текстові дані. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/vorobjova3.htm

3. Екотуризм: аналіз існуючого міжнародного досвіду: [Електрон. ресурс]. Електронні текстові дані. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_tourism/bochkareva.htm